

Galerie hlavního
města Prahy

VE VĚCI UMĚNÍ / MATTER OF ART 2020 / POJĎ BLÍŽ – BIENÁLE SOUČASNÉHO UMĚNÍ PRAHA

DOPROVODNÝ EDUKAČNÍ MATERIÁL K VÝSTAVĚ

Vítáme Tě na výstavě Ve věci umění, která představuje výběr děl moderního a současného umění.

Tvorbu 45 umělců a umělkyní zde spojuje jedna myšlenka, nebo spíše otázka: může nám umění pomoci pochopit druhého člověka?

Svět je veliký a lidé se rodí na různých místech a v různých kulturách. Každý prožívá svůj jedinečný život, něco pro něj v životě důležité je, a něco není. K tomu, aby si lidé mohli porozumět, je potřeba najít něco společného. A tím může být cítění a prožívání. Každý v životě prožije radost, lásku, smutek, osamělost, štěstí, hněv nebo vnitřní klid. K vyjádření takových pocitů nepotřebujeme nutně slova. Můžou být vyjádřeny právě pomoci umění.

V tomto listu se budeme zabývat díly, která se nám z různých úhlů pohledu snaží přiblížit prožitek druhého člověka.

Některým z výtvarných zadání se můžeš věnovat už během návštěvy galerie. K jiným budeš potřebovat pastelky, barvy nebo nůžky a lepidlo – ty můžeš plnit doma, u babičky, nebo třeba na chatě.

úkoly, které můžeš plnit i v galerii

úkoly, které můžeš plnit doma

TEN, TEN, NEBO TEN, VYHOĎME HO Z KOLA VEN

Alžběta Bačíková: *Slavnostní problém*

Hlavní postava tohoto videa v luxusním interiéru Müllerovy vily v Praze přednáší projev o nerovnosti mezi lidmi. Jako nejhorší vnímá situaci, kdy člověk cítí, že někam nepatří.

Na videu si můžeš všimnout, že pokud návštěvníci chtějí vstoupit dovnitř této národní kulturní památky od Adolfa Loose, musí se smířit s mnoha omezeními a splnit některé podmínky. Nemohou se například dotýkat věcí a přemísťovat je, na nohou musí mít ochranné návleky, aby nepoškodili dlažbu nebo koberce. A přitom byla vila běžným domovem, kde žili lidé.

Představ si, jaké by to bylo, kdyby se z Tvého domova náhle stala kulturní památka nebo muzeum. Které předměty by se staly nejcennějšími exponáty?

Můžeš je dokreslením zakomponovat do prostředí vily. Možná budou působit, jako že tam nepatří, a možná ne... Vyzkoušej si tento experiment.

KDO PŮJDE S KOŠEM?

Krešimir Golik: Od 3 do 22

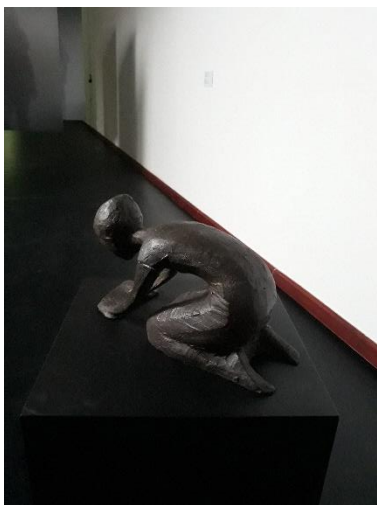
Tento krátký černobílý film zachycuje jeden den v životě dvaadvacetileté Smiljy G., která je vdaná, má malé dítě a pracuje v továrně v Záhřebu. Při pozorování tohoto jediného dne se nám ukáže těžký život plný nikdy nekončící úmorné práce.

Smilja G. vstane ve tři ráno, připraví jídlo pro muže a sebe, snídá, zatímco krmí dítě, které pak nechá samotné doma, zatímco s mužem odcházejí do práce, před kterou ještě stíhá nakoupit. Po návratu z práce se postará o dítě, navaří pro rodinu, a zatímco její manžel spí, věnuje se práci v domě. Nepřetržitě pracuje až do desáté večer, kdy jde spát. Tím se ukončí pracovní cyklus dne, který o sedm hodin později začne nanovo.

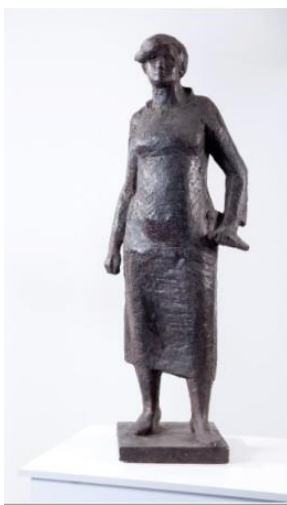
Pokus se vypořádat vše, co děláš Ty, tví sourozenci nebo rodiče během jednoho dne. Co se děje ve tři ráno, v kolik hodin se probouzíš, zda se ve čtyři odpoledne učíš, hraješ si nebo pomáháš s nádobím. Zeptej se i své mámy a táty, jaký je jejich den. Možná pro Tebe bude překvapením, kolik neviditelných a přesto významných věcí během dne dělají, aby vám vytvořili společný domov.

	máma	táta	bratr/sestra	já	
	1:00	1:00	1:00	1:00	
	2:00	2:00	2:00	2:00	
	3:00	3:00	3:00	3:00	
	4:00	4:00	4:00	4:00	
	5:00	5:00	5:00	5:00	
	6:00	6:00	6:00	6:00	
	7:00	7:00	7:00	7:00	
	8:00	8:00	8:00	8:00	
	9:00	9:00	9:00	9:00	
	10:00	10:00	10:00	10:00	
	11:00	11:00	11:00	11:00	
	12:00	12:00	12:00	12:00	
	13:00	13:00	13:00	13:00	
	14:00	14:00	14:00	14:00	
	15:00	15:00	15:00	15:00	
	16:00	16:00	16:00	16:00	
	17:00	17:00	17:00	17:00	
	18:00	18:00	18:00	18:00	
	19:00	19:00	19:00	19:00	
	20:00	20:00	20:00	20:00	
	21:00	21:00	21:00	21:00	
	22:00	22:00	22:00	22:00	
	23:00	23:00	23:00	23:00	
	0:00	0:00	0:00	0:00	

SBÍRKA MOTÝLŮ A JINÉ

Eva Springerová: *Myčka*

Věra Merhautová: *Jožka Jabůrková*

Sonia Natra: *Česká dívka*

Na výstavu *Ve věci umění* bylo zařazeno i několik děl ze sbírek Galerie hlavního města Prahy. Autoři výstavy nechtěli pouze galerii obsadit novými moderními díly, ale v duchu podtitulu „Pojď blíž“ zapojili do expozice také díla, o která pečují galerie. Ta je důležitá právě proto, že uchovává díla naší kultury, díky kterým nezapomínáme na svou historii.

I Ty můžeš prozkoumat, jaké úžasné exponáty Galerie hlavního města Prahy opatruje ve svých uměleckých sbírkách. Patří tam malby, kresby, grafiky, fotografie, sochy a také nábytek. Dohromady je jich neuvěřitelných 15 949.

Prohlédni si webové stránky galerie (www.ghmp.cz). Když narazíš na online sbírky, budeš si moci prohlédnout fotografie uměleckých děl.

Do vyznačeného pole zakresli dílo, které by ještě mohlo doplnit tuto výstavu.

autor:
název:
sbírka:
datace:
technika:

DĚKUJEME, ŽE NÁM ...

Jiří (Jirka) Skála: *Děkujeme, že nám vládnete*

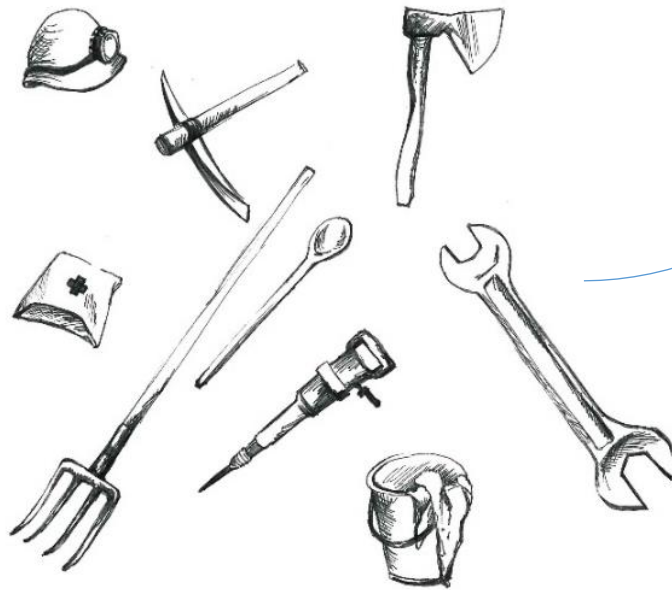
Jirku Skálu k vytvoření díla inspirovali jeho rodiče, kteří celý život pracovali v továrně.

Nás inspiruje myšlenka, že nic není samozřejmé a za každou maličkostí, která nám zpřijemňuje život, se skrývá práce jiného člověka.

Název díla však vyznívá rozporuplně. Autor zde schválně ironicky děkuje miliardářům a elitám, jejichž přínos pro ostatní však nevidí. Přitom zároveň upozorňuje na lidi, bez jejichž těžké každodenní práce by nemohla naše společnost fungovat. Jsou to lidé, kteří dlouhá léta, nebo dokonce celý život, vykonávají stejnou práci, během které donekonečna opakují stejné úkony. Uvědomil si, že stereotypní práce mění nejen jejich myšlení, ale i těla.

Prohlédni si postavy před sebou. Můžeš zkusit odhadnout, jakou profesí se živí a co svou prací lidem okolo sebe přinášejí. Přiřaď podle Tvého uvážení k jednotlivým postavám nástroje, které jim pomáhají v práci.

MUSÍME SI PROMLUVIT

Allan Elgart: *Můj čas je tvůj čas je náš čas není čas*

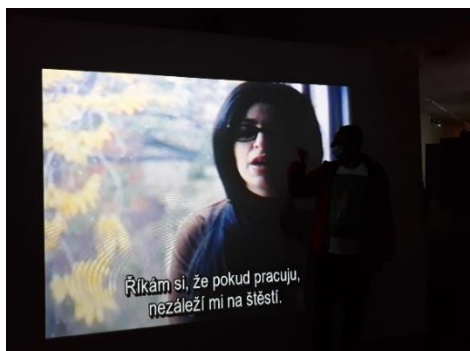
54 let starý film Allana Elgarta je výjimečný snímek zachycující milostný vztah dvou mužů. V průběhu historie vnímali lidé takovou lásku různými způsoby. Například ve starém Řecku byl vztah dvou mužů zcela běžný. Společnost a kultura vždy určovaly, co je přijatelné, a co ne. Ti, kteří tomuto obrazu neodpovídali, byli často nuceni se přetvařovat a skrývat. V dnešní době už se situace maličko mění a tato tematika se stává čím dál častěji tématem rozhovorů i výtvarného umění.

Když upřeme svou pozornost na snímek a na aranžmá scény, neunikne nám významný opakující se prvek pruhů. Možná víš, že muži milující muže a ženy milující ženy mají svou vlastní vlajku. Navrhl ji Gilbert Baker a první její kus je uložený v muzeu v San Franciscu. Skládá se z šesti barevných pruhů – červeného, oranžového, žlutého, zeleného, modrého a fialového. Je tedy krásně duhová.

Můžeš se její barevností inspirovat a filmové scéně pomocí pastelek dodat barevnost.
--

JEDNA PANÍ POVÍDALA

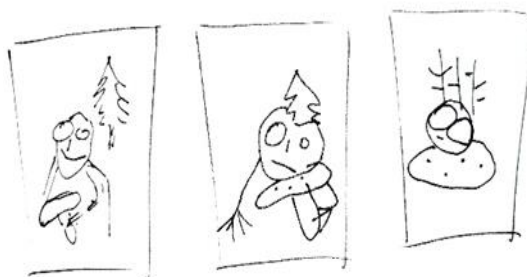
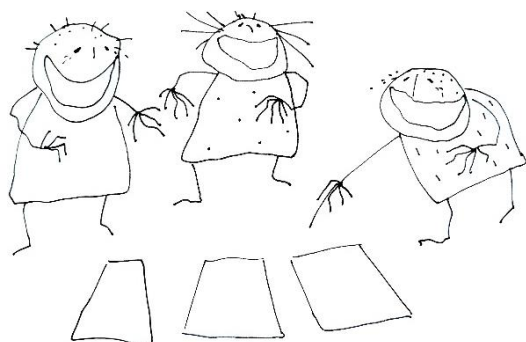
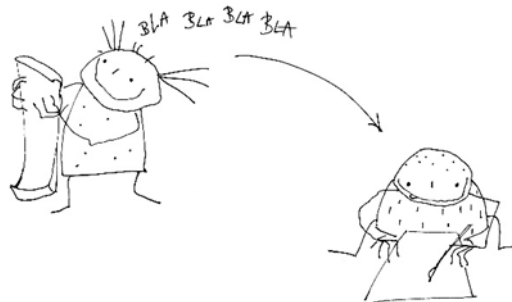
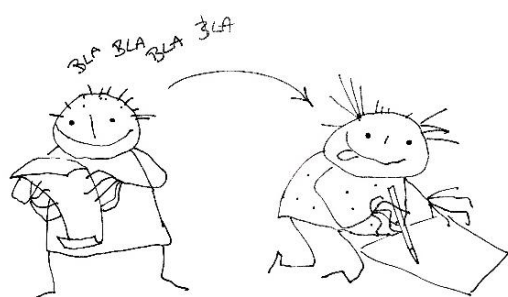
Elisabeth Subrin: *Shulie*

Video zachycuje útržky života, myšlenky a prožitky mladé umělkyně Shulamith Firestone, která se rozhodla prosazovat práva žen. Zvláštností je, že na plátně nesledujeme originální dokumentární snímek, ale jeho znovu přetočenou verzi. Shulamith nechtěla, aby byl film ve své původní podobě promítán, byla tedy nahrazena herečkou a z dokumentu se stala verze příběhu.

Při takovém počínání může dojít ke zkreslení dojmu, nebo dokonce informace. Nám se nepodaří zjistit, jak přesně původní film vypadal, může se to ale stát naší inspirací pro hru. Popros mámu, tátu, sourozence nebo kamarády, aby si jí s Tebou zahráli.

Najdi si obraz, může to být i reprodukce uměleckého díla. Umísti jej tak, aby ho druhá osoba neviděla, začni popisovat, jak obraz vypadá (co je na něm namalováno, kde je co umístěno, jaké barvy malíř použil a podobně). Druhá osoba bude kreslit podle Tvých pokynů, Ty se však na vznikající dílo nedívej. Poté můžete přizvat někoho dalšího a ten může malovat svou verzi obrazu podle popisu nově vzniklé verze. Bude to taková malovaná „tichá pošta“.

Na závěr porovnejte, jak se jednotlivá vyobrazení od sebe liší a jak moc se jejich podoba vzdálila od originálu.

SÁM DOMA

Robert Gabriš: *Cyberláska*

V tomto roce jsme všichni měli možnost zažít něco, co se nikdy dřív v takovém měřítku nestalo... Zůstali jsme doma. Nešlo se do práce, do školy, za rodinou ani za přáteli. Ten kdo měl to štěstí, že žil s rodinou nebo druhem, mohl prohloubit společné vztahy. Kdo byl sám, byl teď osamělý ještě víc. Robert Gabriš měl během letošního jara hodně o čem přemýšlet a hlavně tvořit.

Uvědomil si těžkou situaci lidí, kteří zůstali osamocení, a i když by rádi navázali vztah s druhým člověkem, byli televizí, rádiem, novinami i internetem důrazně upozorněni na to, aby to nedělali, protože přiblížit se k druhému člověku je teď nebezpečné.

Všiml si, že touha po lidském tělesném kontaktu přinutila lidi vstoupit do prostoru internetové sítě a tam hledat uvolnění, vzrušení a alespoň virtuální vztah. Pod vlivem těchto myšlenek vytvořil sérii křehkých kreseb detailních zobrazení lidských pohlavních orgánů, které jsou doprovázeny útržky inzerátů a komentářů z internetových seznamek.

Styl, kterým jsou kresby zachyceny, nazýváme realistický. Autor se rozhodl zachycovat pouze mužské a ženské pohlavní orgány. Pro vyjádření muže a ženy však existuje celá řada symbolů a vyobrazení. Někdy mají grafickou podobu, jindy k nám promlouvají zajímavým výtvarným jazykem. Například umělkyně Naděžda Plíšková, jejíž díla jsou na výstavě také k vidění, zachytila sebe ve společnosti mnoha mužů tak, že vytvořila obraz malé sklenice piva mezi skupinou velkých püllitrů.

V běžném životě se setkáváme s mnoha podobami označení muže a ženy. Moderní ikony můžeme nejčastěji zahlédnout při vstupu na toaletu. Ve starých písních byla žena symbolizována holubicí a muž sokolem.

Pokus se vymyslet další možná označení pro muže a ženu. Napomoci Ti můžou nejrůznější věci a předměty, kterými se obklopuj, nebo činnosti, které lidé vykonávají.

POD SRDCEM

Viola Ježková: *Tělo mého těla* Lucy Beech: *Reprodukční exil* Candice Breitz: *Porod*

Asi každý z nás se už v životě setkal s nejslavnějším uměleckým výjevem maminky s dítětem. Je jí obraz Marie s právě narozeným malým Ježíškem. Z těchto obrazů vyzařuje posvátný klid, mír, vznešenost a láska. V dějinách malířství je však velmi málo vyobrazení, která ukazují i druhou stránku této významné události. Této role se více ujímá až současné umění.

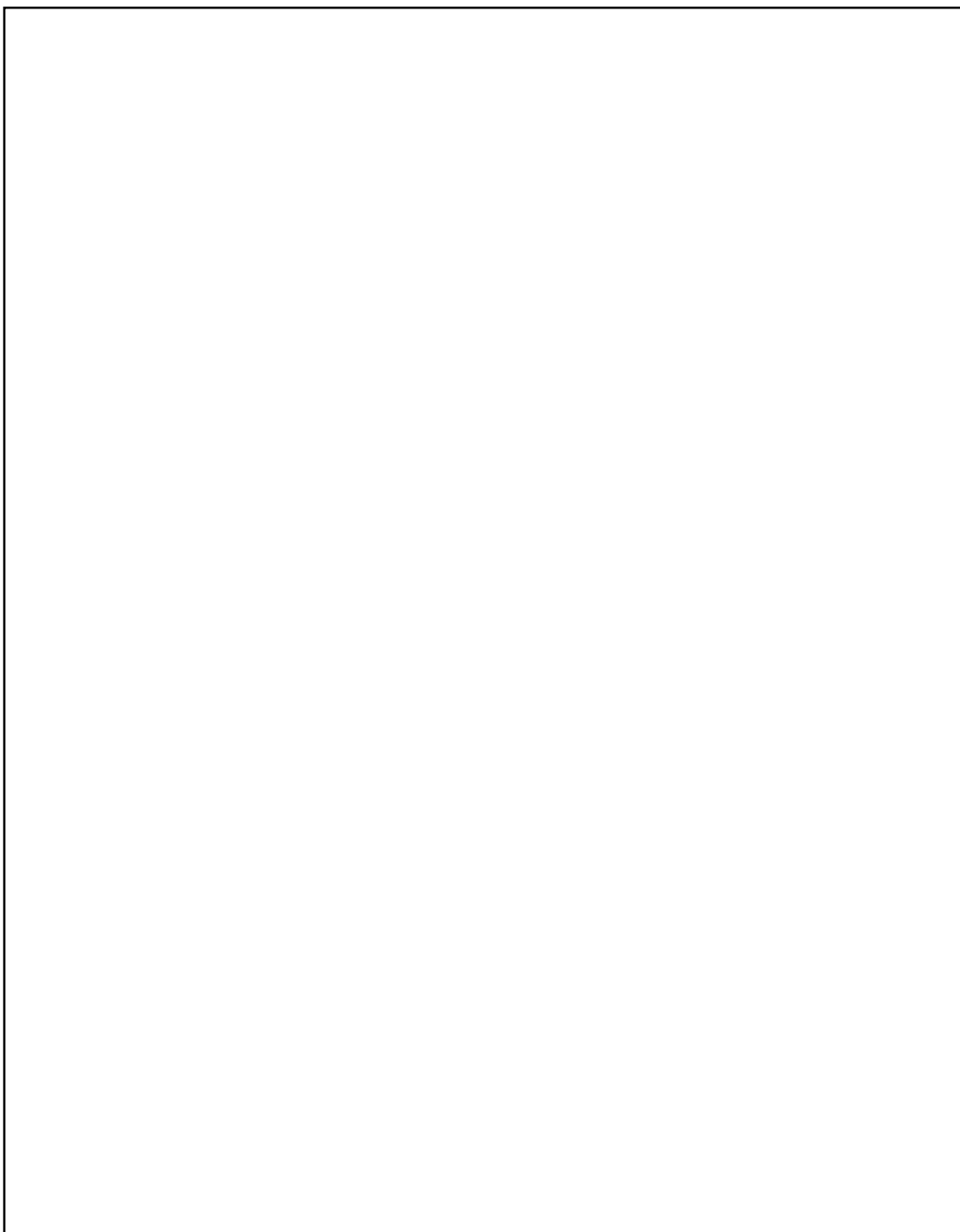
Na výstavě se můžete setkat s díly tří autorek, které zkoumají různá témata související s narozením dítěte.

Lucy Beech se ve svých dílech věnuje ženám, které nemohou mít děti, protože jejich tělo to nezvládne. Jsou příliš slabé, nemocné, nebo staré. A hlavně jsou kvůli tomu nešťastné. Hledají pomoc lékařů, vědců a chemiků a doufají, že se jim díky vědě podaří otěhotnět.

Candice Breitz se ve svém díle věnuje okamžiku porodu. Zrození děťátka bývá krásná událost. Nese s sebou ale také bolest, strach a vyčerpání. Už jen samotné zvuky provázející narození dětí nám napovídají o náročnosti takového „okamžiku“, který může trvat i mnoho hodin. Pokud budete chtít, můžete s rodiči nahlédnout do některého za stanů.

Viola Ježková se nám svým filmem snaží ukázat zvláštní období těsně po narození miminka, kdy se vše, co maminka dělá, přizpůsobuje tomu, co miminko zrovna potřebuje. Najednou pro ni neexistuje den a noc, ale jen krátké úseky času, kdy dítě spí, nebo je vzhůru. Její dny se slévají do jednoho velkého bezčasí.

Shlédnutí těchto děl nám umožňuje uvědomit si, jak moc všichni vděčíme našim maminkám za život, který nám daly. Níže můžeš namalovat portrét Tvoji mámy, určitě z něj bude mít radost.

KAPKA V MOŘI

Alena Kučerová: Větší vlna, Velká vlna

Jedinečná grafická technika vynalezená Alenou Kučerovou byla původně východiskem z nouze. Kvůli nízké ceně si začala kupovat pocínované plechy, do kterých se však dalo špatně rýt, a tak je začala pomocí šídla dírkovat, perforovat.

Právě sleduješ sérii grafických tisků a matric, které zachycují koupající se postavy. Určitě i Ty znáš, jak úžasný účinek má voda na lidské tělo. Během koupele nás čistí a omývá, když skočíme do moře nebo si namočíme nohy v horské strouze, nabije nás energií. Tato relaxace a odpočinek ve vodě je jednou z příjemných možností, jak o sebe pečovat.

Zmínili jsme, že se zde jedná o matrice a grafické tisky. Matrice je tvrdá deska (někdy může být kovová, jindy plastová, gumová nebo dřevěná), ve které je vyrytý výjev. V případě Aleny Kučerové jsou obrazy tvořeny rovnou dírami. Tisk vzniká tak, že se na matici nanese tiskařská barva a pomocí tlaku se výjev obtiskne na připravený papír.

Tento výtvarný úkol si můžeš vyzkoušet doma. Do hrubého celofánu, nebo třeba i víčka od okurek vytvoř pomocí hřebíku dírky. Když pak plochu přetřeš barvou a obtiskneš na papír, vznikne ti barevná varianta obrázku.

Můžeš po vzoru Kučerové zpracovat třeba právě takový vodní motiv, tvořený pomyslnými vodními kapkami.

Tato technika skrývá jednu záludnost. Pozorně si prohlédni grafiky a tisky v místnosti. Podaří se Ti najít dva kusy, které k sobě patří? A dokážeš přijít na to, co je na nich zvláštního?

LÍNÁ LINIE

Olga Čechová: *Rozhovor, Dvojice, Visící akt*

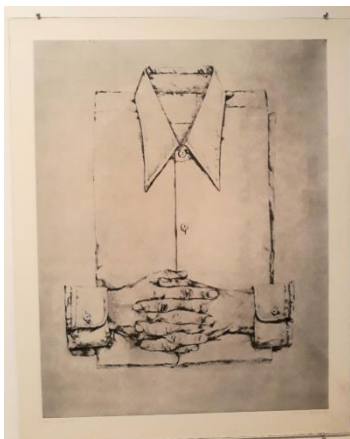
Za své životní poslání považovala Olga Čechová ilustraci. Ilustrovala celkem 130 knížek pro děti a 20 knih pro dospělé. Jejím výtvarným jazykem byla zářivá barevnost a zdobnost. Naproti tomu volnou tvorbu věnovala kresbě tuší a grafickým technikám. Tyto práce jsou téměř vždy černobílé a nejdůležitějším prvkem v nich je linka.

Když se pozorněji zadíváš na způsob kresby, kterou jsou figury zachyceny, můžeš si všimnout, že jsou kresleny dlouhou, málokdy přerušovanou linkou. Nejvíce je to patrné na levé postavě v kresbě *Dvojice*, ženské postavě v kresbě *Rozhovor* nebo *Visícím aktu*. Takový způsob kresby vyžaduje od umělce sebejistotu, hravost a velkorysost. Rychlá obíhající linka vykresluje obrysy celé postavy. Deformace nebo nesouměrnost těla vyvolávají umělecký účinek, nepodstatné detaily nejsou zobrazeny.

Vyzkoušej si i ty tento způsob kresby. Pokus se zachytit lidskou postavu, zvíře, nebo třeba rostlinu co nejdelší nepřerušovanou linií.

CO JE DOMA, TO SE POČÍTÁ

Naděžda Plíšková: *Můj manžel, Kotlet*

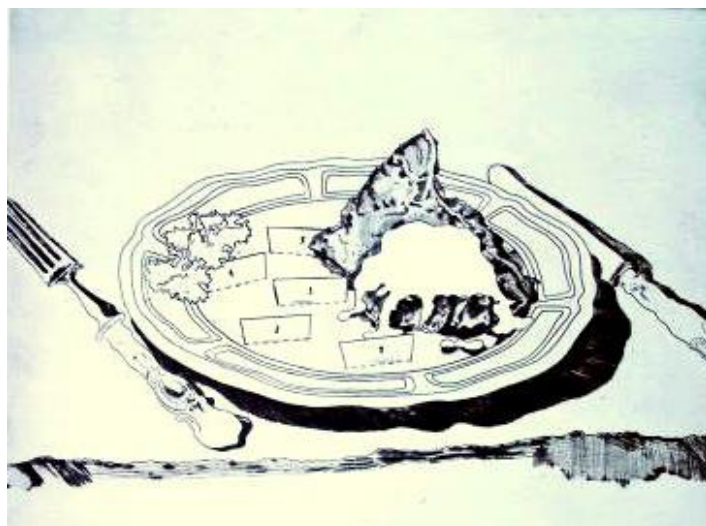
Říká se: „Co je doma, to se počítá.“, v případě Naděždy Plíškové by se skoro chtělo říct: „Co je doma, to se vyčítá,“ ale se smíchem na rtech.

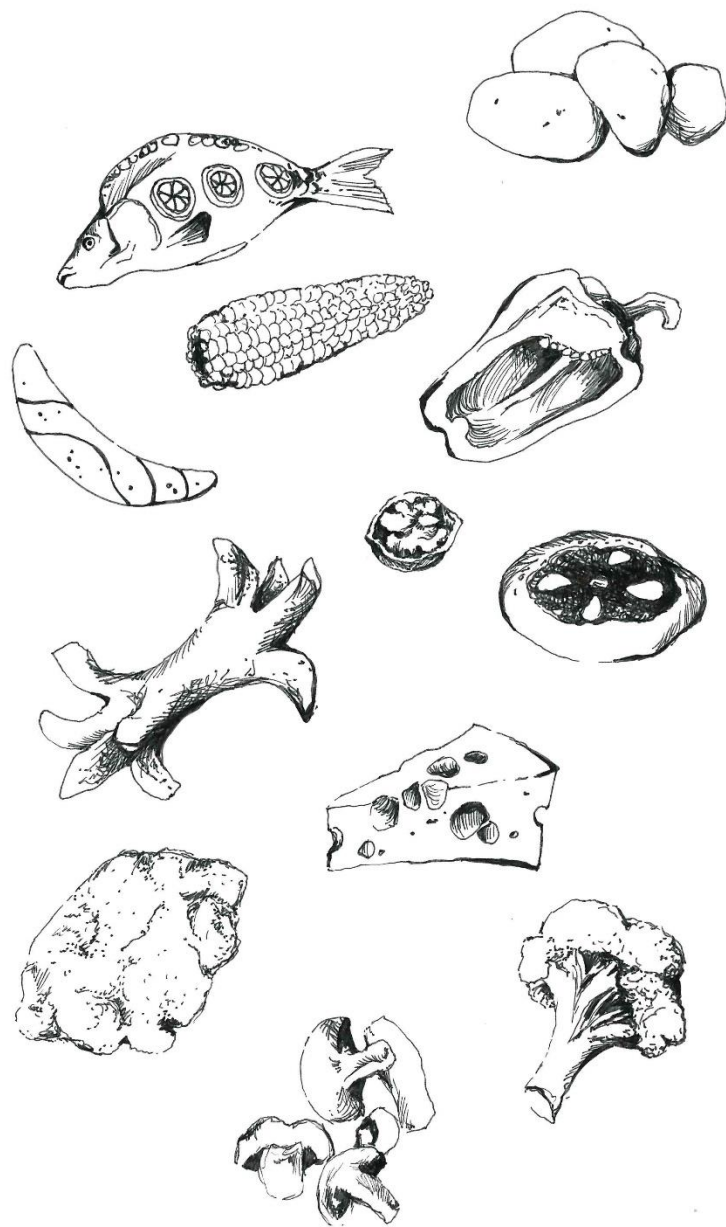
Autorka s humorem zachycovala postřehy ze svého obyčejného života. Kromě toho, že byla umělkyní, která se chtěla věnovat své tvorbě, musela fungovat také jako maminka a manželka, jejíž každodenní činností byla péče o ostatní členy domácnosti. Proto i oni se často stávali motivem jejích uměleckých prací, jako například manžel, kterého vtipně zobrazila jako naškrobenou vyžehlenou košili se založenýma rukama na břiše, kterou bylo potřeba také náležitě nakrmit.

Nedělní oběd, bandaska s polévkou nebo sklenice od piva se stávaly motivy jejích grafik.

Jednou se zmínila, že spolu s manželem prožili celý jeden celý život. Udřený, upatlaný, ušetřený, uhádaný, ubohý. Říkala se tomu „velká láska“.

Grafika *Kotlet* jakoby vybízela diváka, aby si formou vystřihovánky dotvořil připravený talíř s jídlem. Pro Tebe jsme připravili několik možností, jak obohatit připravený talíř. Až budeš doma, můžeš vzít nůžky a naservírovat večeři podle Tvých představ.

BLAZE NA PODLAZE

Adriena Šimotová: *Osamělost*

Adriena Šimotová pro svou tvorbu využívala řadu specifických materiálů, jako bílý ruční a pauzovací papír nebo textil, které nejrůznějšími způsoby mačkala, prořezávala a vrstvila, nebo do nich obtiskovala části svého těla. Mnohá její díla nejsou dvojrozměrná, ale v podobě koláží a reliéfů vystupují do prostoru.

Postava z tkaniny nazvaná *Osamělost* ani neleží, ani nesedí, zůstává v jakési nepřirozené poloze, jakoby ji tam někdo odložil. Když se jí však podíváme do tváře, zjistíme, že vůbec nepůsobí nešťastně. Z díla sálá jemnost a klid. Jakoby nad osamělostí převládala samota, která může člověku přinést klid, vnitřní sílu a harmonii.

Během své rané tvorby Adriena používala také barvy. Ty můžeš pomocí pastelek dotvořit tvář neznámé bytosti a pokusit se vyjádřit náladu, kterou v Tobě dílo vyvolává.

SPOLU U JEDNOHO STOLU

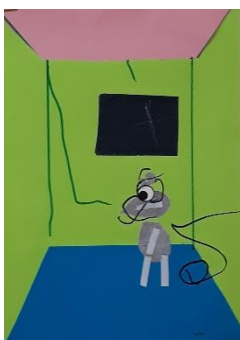
Alice Nikitinová: *Deník pro Romka*

Právě se díváš na díla Alice Nikitinové. I tato umělkyně zapojila do své tvorby jednu z nejdůležitějších osob svého života – svého syna Romka.

Pro něj i společně s ním vytváří obrázkové deníky společně stráveného času. Díky těmto kresbám mu pomáhá rozumět životu a světu okolo něj, stala se mu průvodkyní a učí ho. Můžeme tak v nich najít vzpomínku na rozbitý sprchový kout, noční koupání u dědy v bazénu, nekonečné oblékání pyžama nebo házení šišek do ohně.

I Ty můžeš nakreslit, co jsi dnes prožil se svými rodiči nebo jiným tobě blízkým člověkem. Požádej, aby Tvůj obraz dokreslil nebo třeba doplnil písmem.

Můžeš se inspirovat také dalšími vystavenými díly. Na stěně visí dokreslované koláže, které Alice vytvořila společně se synem Romkem. Můžeš postupovat i touto cestou. Uvidíš, že společná práce je něco zvláštního. Každý si všímá, vidí a prožívá něco jiného, a to pak vkládá do díla.

TENKRÁT NA ZÁPADĚ

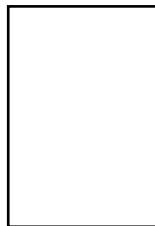
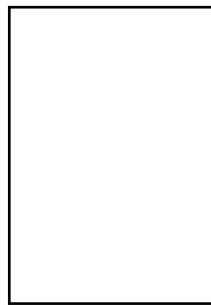
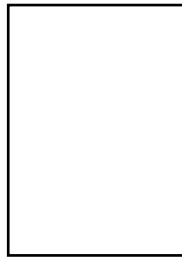
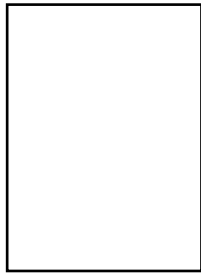

Ragnar Kjartansson: *Scény ze západní kultury*

Autor této videoinstalace se inspiroval žánrovým malířstvím, které zobrazovalo nedůležité a rodinné výjevy z běžného života. Na uměleckých akademiích a v dějinách umění se tyto obrazy nepovažovaly za hodnotné. Ragnar Kjartansson schválně volil scény, které jsou až příliš líbivé, idylické a až vyumělkovaně sterilní a ukazují nám podobu dokonalého života. Jakoby nám všechny obrazy říkaly, že jen toto je správný, krásný život a když budeme takto žít, budeme šťastní. Tedy všechny až na jeden. Hořící chatka a plameny, které nejde zastavit, nám ukazují skutečnou podobu života, který může být neovlivnitelný ale tím i krásný.

Pokus se vytvořit novou instalaci scén ze západní kultury. Jako inspirace Ti můžou posloužit rodinné fotografie. Prohlédni si fotky, které jste s rodinou pořídili na výletě, oslavě narozenin, práci na chatě, nebo při jiné běžné činnosti. Pokud máš doma tiskárnu, vytiskni ji jejich kopie a ty nalep přímo do Tvé galerie. Anebo své obrazy překresli pomocí pastelek.

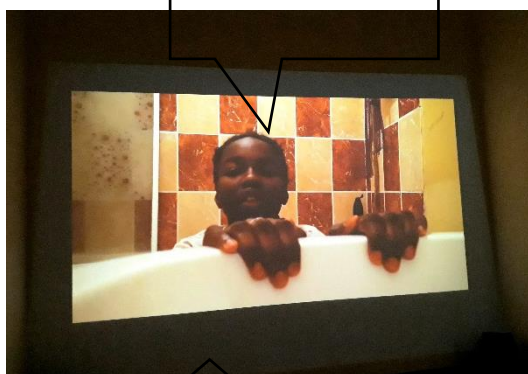
KAMERA, KLAPKA, AKCE

Eric Baudelaire: *Můžeš si dát na čas*

Francouzsko-americký umělec a filmař ke vzniku svého díla přizval další tvůrce. Byla to skupina dětí – studentů z pařížského lycea. Eric Baudelaire jim předal kamery a stručný návod, jak se s nimi pracuje. V následujících čtyřech letech vznikalo dokumentární dílo, které je dnes k vidění na výstavě. Střípky výpovědí jednotlivých dětí nám odhalují svět, ve kterém žijí. Název díla *Můžeš si dát na čas* upozorňuje nejen na délku natáčení, ale i čas, který divák potřebuje k shlédnutí celého dokumentu, tedy téměř dvě hodiny.

Je pravděpodobné, že Ty na výstavě tolik času sledováním videa nestrávíš, ale to nevadí. Můžeš se pokusit vcítit do postav na snímcích filmu a dotvořit tak dílo svým vlastním pohledem. Dopiš k výjevům, co postavy říkají. Bude mluvit pouze protagonista, nebo mu bude odpovídat i kamarád, který scénu natáčí? Jaké zvuky se budou ozývat v pozadí rozhovoru?

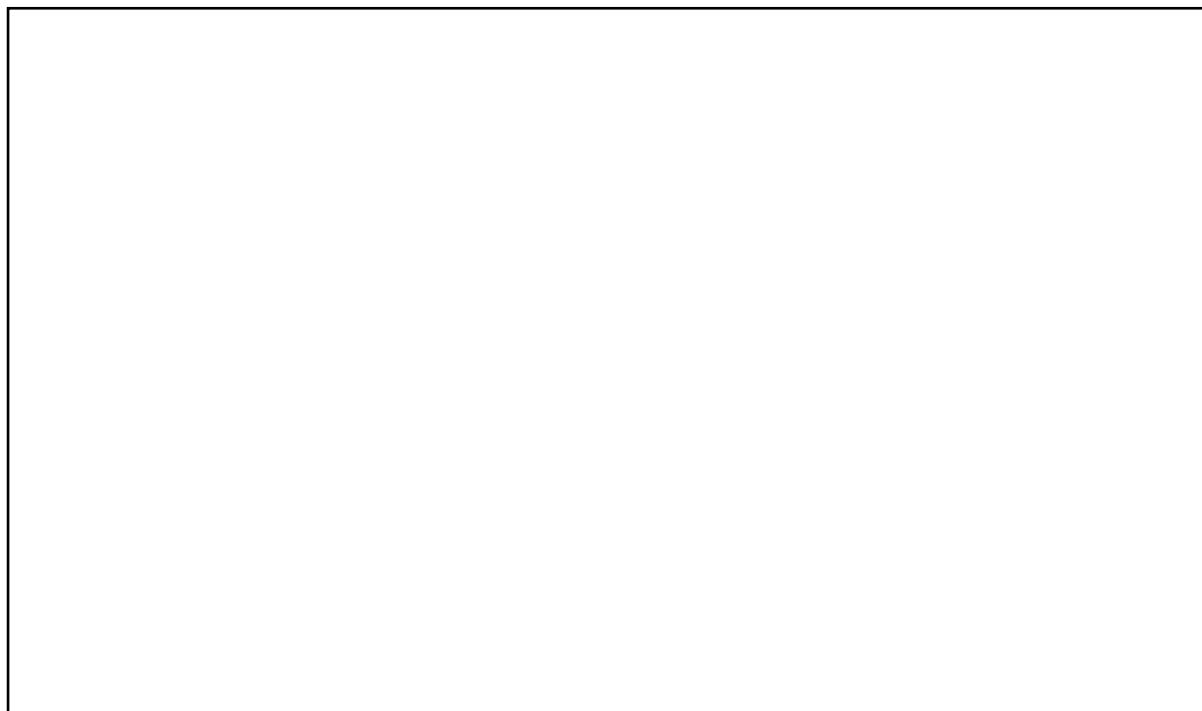
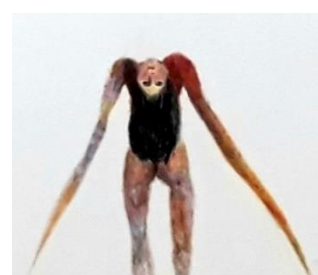
MÁM JEDNU RUKU DLOUHOU

Selma Selman: *Superpoziční intersekcionalismus*

Námětem pastelkových kreseb Selmy Selman jsou nejčastěji ženské postavy. Jejich tělo ale jakoby ztrácelo původní tvar a měnilo se ve stvoření z plápolajících hadříků, vodních řas nebo dýmu. Takovému výtvarnému postupu se říká tvarová deformace. Postavy mají najednou dlouhatánské paže, vytáhlý krk, pokroucené nohy nebo prazvláštní ruce.

Najdi si obrázek nebo fotografii člověka. Představ si, že se jeho tělo mění v proužek dýmu a pokus se svou představu namalovat.

UDÁLOSTI, KOMENTÁŘE

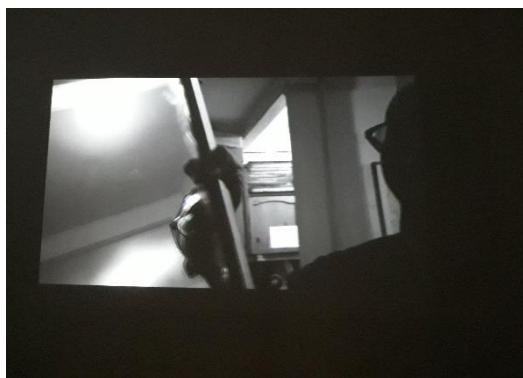
Otty Widasari: *KEI*

Tato autorka do svých děl vkládá prvky žurnalistiky, kterou studovala před tím, než se začala věnovat umění. Vytváří tak dokumentární kresby událostí, které ji zaujmou. Série drobných inkoustových malůvek *KEI* vznikla na základě filmových a fotografických záběrů ze zatýkání bosse indonéského podsvětí Johna Refra Keie.

Pokus se vrátit obrázkům znovu podobu reportáže. Jednotlivé výjevy doplň novinovými titulky, nadpisy nebo citacemi postav. Můžeš volit různě velké a tvarované písmo, po vzoru starých černobílých novin můžeš použít písmo stejné barvy, jakou mají obrázky. Nebo naopak použij barvu a přiblíž se tak podobě moderních časopisů nebo televizní obrazovky.

ZRCADLO, ŘEKNI, KDE JE TO NEJKRÁSNEJŠÍ

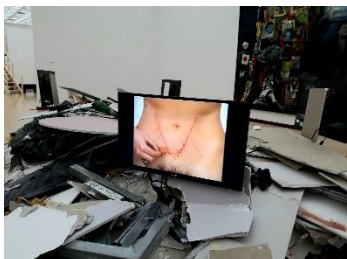
Hafiz Rancajale: *Roztříštěný organismus*

Videoinstalace *Roztříštěný organismus* je složena ze dvou videí. My se budeme věnovat záběrům z ateliéru, ve kterém žije a pracuje několik indonéských filmařů a performerů. Aktéři chaoticky přenášejí zrcadla z místa na místo. Díky jejich činnosti se nám před očima rozpadá perspektiva, odlesky tříští prostor a ztrácíme orientaci. Až budeš doma, můžeš se inspirovat tímto videem a vyzkoušet si hru s iluzí a prostorem.

Půjč si od mámy malé zrcadlo. Uchop ho do ruky přímo před sebou tak, aby byl v jeho odraze vidět strop. Poté můžeš procházet vaším domem. Uvidíš, na jakou záhadnou architekturu a zákoutí při své cestě narazíš. Pokus se projít dveřmi nebo dojít ke schodišti, cestou dávej pozor na lustry, abys je nerozšlápl/a.

S KŮŽÍ NA TRH

Marina Abramović: *Thomasovy rty*

Thomas Hirschhorn: *Děkuji*

Raša Todosijević: *Co je umění, Marinelo Koželj?*

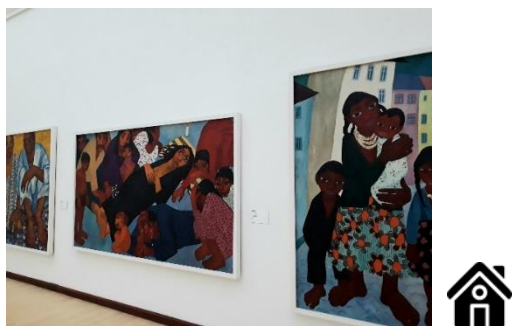

V této místnosti Tě patrně nejvíce upoutá hromada suti a trosek staré výstavy, ve které jsou zakomponovány videoinstalace několika autorů. Jedná se o videa a performance několika umělců a umělkyní, kteří pro své vyjádření použili vlastní tělo. Tento druh umění, označovaný jako „body art“, divákům mnohdy nenabízí příjemný pohled. Záběry na umělce podstupující fyzickou bolest, utrpení nebo sebepoškozování nám mnohdy nahání až husí kůži. Právě díky této schopnosti vyvolat v divákovi takto silné emoce jsou tato díla považována za nejsilnější a nejryzejší.

Někdy můžeme v galerii zaslechnout poznámku diváka: „Tohle bych dokázal taky“. V tomto případě ale jasně cítíme, že k vytvoření těchto děl by se odhodlal málokdo. Marina Abramović vyřezává pentagram na vlastní břicho, Thomas Hirschhorn se fackuje v rytmu rockové písně Bruce Springsteena a Raša Todosijević formou výslechu opakuje stále stejnou otázku – „Co je umění?“ – tak dlouho, dokud se nevyčerpá a neztratí hlas.

Trosky staré výstavy nám mohou připomínat zhroucení našich představ o tom, co je umění a jak by mělo vypadat. Dokážeš si odpovědět na otázku Todosijeviče „Co je umění?“ Pokus se zde napsat, co pro Tebe umění znamená, co Ti přináší a jakou podobu by umělecké dílo mělo podle Tebe mít.

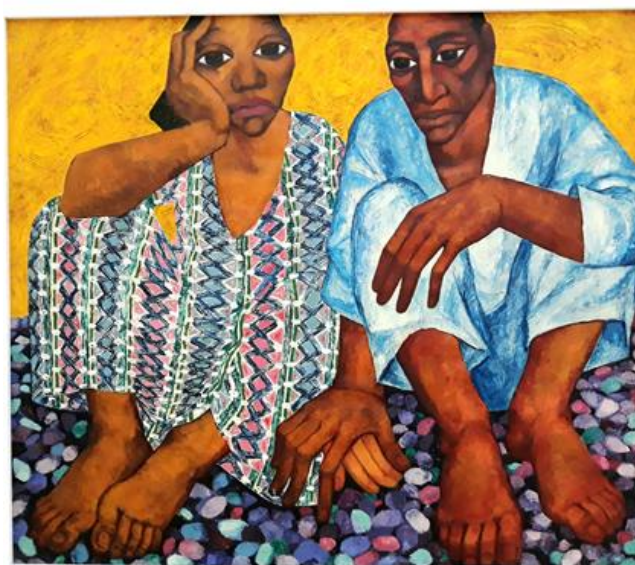
ORIENT DEZERT

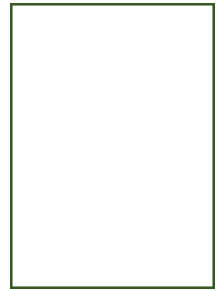
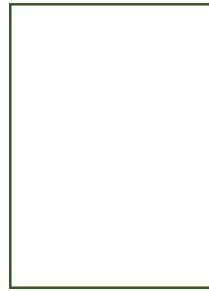
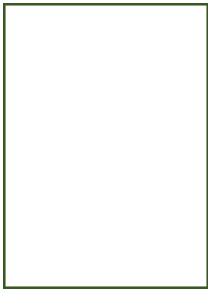
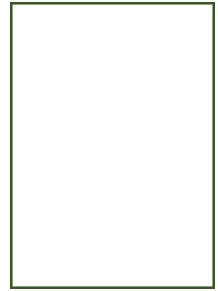
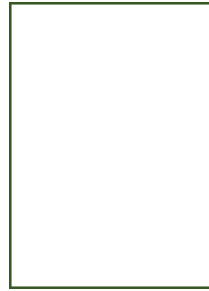
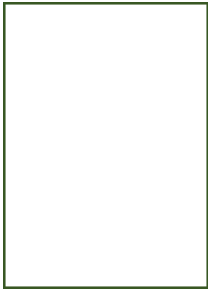
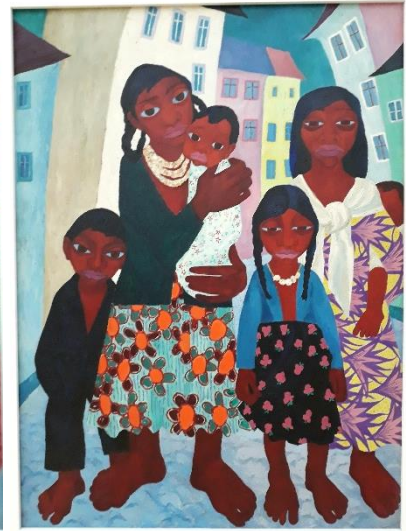

Bohumila Doleželová: *Cikánské děti ve městě*

Pro tuto autorku se stalo silnou inspirací orientální a byzantské umění a také francouzští malíři. Například Paul Gauguin cestoval do exotických zemí na Tahiti a Martinik a tam maloval krásný a přirozený život domorodých obyvatel. Podobnou pospolitost, lásku a poetiku objevila Doleželová u českých a slovenských Romů. Zachycovala jejich život se vším krásným i tragickým, co je potkalo.

Na obrazech naši pozornost přitahují robustní postavy, jejich veliké oči, stejné jaké můžeme nalézt na byzantských mozaikách, ale také zářivě barevné ornamenty a abstraktní motivy na látkách. Prozkoumej tyto vzory na oděvech postav a sestav vzorník z těch, které Tě nejvíce zaujmou.

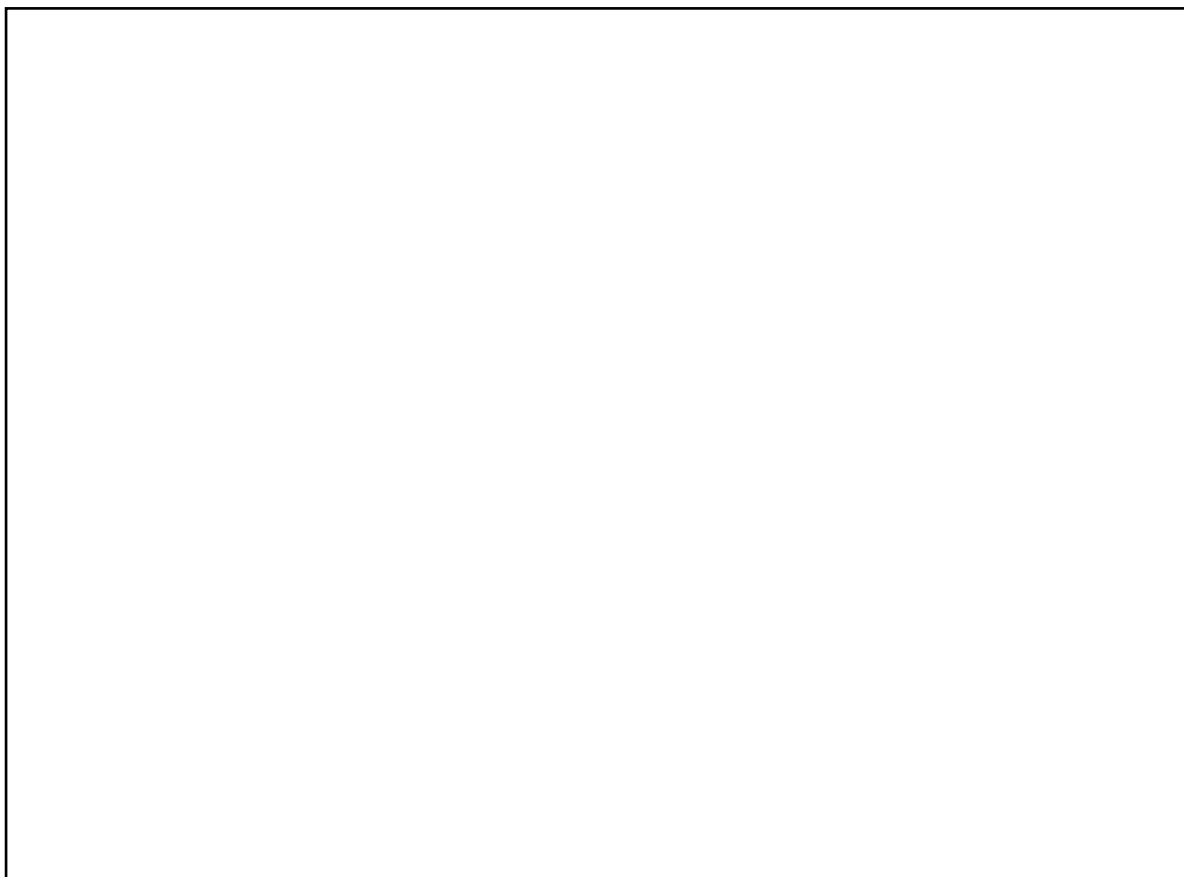
DENNÍ STISK

Renato Guttuso: *Zprávy*

Kombinovaná malba *Zprávy*, obsahující i koláže starých novin, zdůrazňuje divákovi události, o kterých se z novin dozvídá. Sám autor ke svému dílu říká: „Prostřednictvím novin se setkáváme s tím, co se ve světě stalo. Noviny nám oznámí, že byl někde spáchán zločin, že byli někde zastřeleni nevinní. Zprávy necítíme, neuvědomujeme si, že byl zasažen člověk. Proto jsem před novinovým stánkem vyobrazil pět postav zastřelených, o nichž se píše v novinových zprávách.“

Pokus se po vzoru autora vytvořit obraz s podobnou myšlenkou. Jak by vypadal dnešní novinový stánek? Co by bylo okolo něj? Co by bylo hlavními tématy? Můžeš poprosit mámu nebo tátu, aby Ti koupili jakýkoliv denní tisk nebo aktuální noviny. V novinových titulcích určitě najdeš bohatou inspiraci pro Tvé dílo. Můžeš pracovat také pomocí techniky koláže. To znamená, že části novin vystříhneš a zakomponuješ je přímo do svého obrazu.

BOTY DĚLAJÍ ČLOVĚKA

Jean-Charles de Quillacq: Skupina

Víc je nám povědomé rčení: Šaty dělají člověka, avšak v díle Jean-Charlese de Quillacqa se jeví právě boty jako hlavní základ, ze kterého vyrůstají lidské nohy. Sochař v tomto sousoší zkombinoval reálné předměty se sochařským materiálem. Můžeme zde vidět tenisky, nákoleník, nylonové punčochy nebo dokonce gumovou botu nalezenou v moři.

Šaty, boty a módní doplňky prozrazují o člověku hodně. Nikdy však neodkryjí úplně všechno a část jeho osobnosti pro nás zůstává tajemstvím.

Pokus se doplnit postavy, které by mohly z těchto bot vyrůstat. Budou to celí lidé, nebo pouze jejich části, nebo dokonce úplně neznámé bytosti?

VEĎ MĚ VE TMĚ

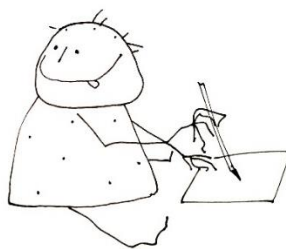

Antanas Sutkus: *Slepý pionýr*

Antanas Sutkus dlouhá léta fotí série fotografií zachycující život lidí v Litvě. Jsou mezi nimi lidé bohatí, chudí, staří, mladí, smutní i veselí, zdraví i nemocní. Když jednou navštívil domov pro slabozraké a nevidomé děti, vyfotil také slepého chlapce. Jeho oči, které nevidí, mají moc diváka doslova uhranout. Jakoby naznačovaly, že nevidomý člověk vidí některé věci, souvislosti a smysl mnohem lépe, než lidé se zdravýma očima.

I v nejružnějších legendách a příbězích vystupují lidé, kteří jsou nevidomí, ale díky své slepotě vidí do nitra lidí, rozumí životu a mohou dát člověku nejcennější radu, jakou v danou chvíli potřebuje.

Vyzkoušej si zajímavý experiment a pokus se kreslit bez zrakové kontroly. Vyber si ve svém okolí něco zajímavého – člověka, zvíře, květinu nebo nějakou věc. Upři na ni své oči. Kresli na papír, co vidíš, ale nespouštěj přitom oči ze svého modelu. Anebo oči zcela zavři a poslepu nakresli nějakou svou představu – krajinu, tančící lidi nebo třeba běžící zvíře.

VOLNÁ PLOCHA PRO VAŠI REKLAMU

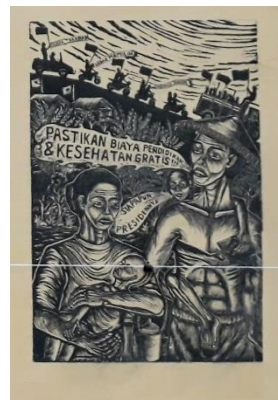
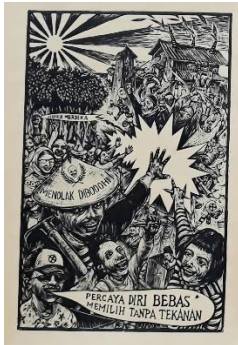
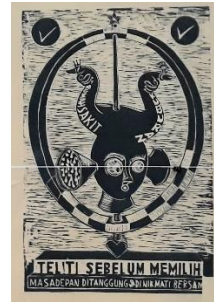

umělecký kolektiv Taring Padi: *Taring Padi – volební plakáty*

Sérii dřevorezů vytvořila skupina studentů umění ve městě Yogyakarta v Indonésii. Jejich přáním bylo, aby se umění dostalo mezi lidi. Opustili prostory galerií a v podobě realistických plakátů, dřevorezů, reprodukcí, bannerů a nástěnných maleb vynesli umění na ulici. Kromě informační funkce měly jejich plakáty také hodnotu uměleckou a samy o sobě propagovaly také styl malby socialistického realismu, který byl tou dobou v zemi zakázán.

Nakresli si kousek svého města – náměstí s tržištěm, vlakové nádraží, nebo rušnou ulici plnou drobných obchůdků. Do tohoto prostředí pak můžeš nainstalovat plakáty. Když budeš chtít, můžeš si vymyslet také svůj vlastní plakát a použít ho. Pro tento úkol použij papír velikosti alespoň A4, aby zakomponované plakáty byly ve správném poměru k Tvému městu. Velké plakáty můžeš použít v popředí, malé naopak v pozadí výjevu.

PO NÁS POTOPA

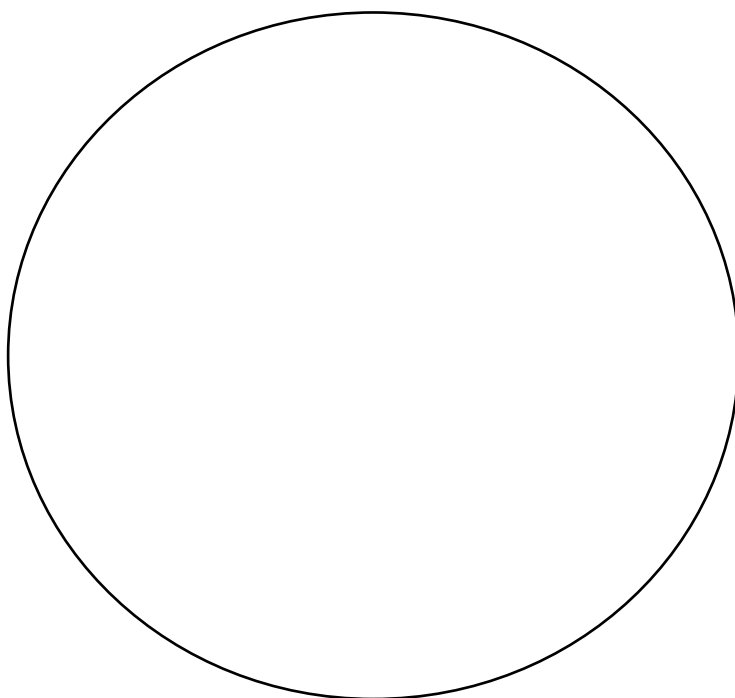
Sbírka pazourků Skanzenu lidových tradic a řemesel v Bolaticích

Na výstavě se nachází také jeden netradiční exponát. Jde o soubor pazourkových kamenů. Tyto kameny byly v prehistorické době vysoce ceněny, protože byly snadno opracovatelné a rozpadaly se na ostré vločky, díky nimž byly ideální pro výrobu ručních seker, nožů, vrtáků a hrotů šípů. V dnešní době ztratil pazourek svou funkci, v naší mysli nadále vyvolává vzpomínky na dobu kamennou a v jeho blízkosti můžeme cítit spojení s našimi předky.

Prozkoumej dnes své okolí. Pozoruj lidi a pokus se vypátrat, co je ve středu jejich zájmu a co nejčastěji používají nebo svírají v ruce.

Vytvoř svou fiktivní sbírku předmětů, které zde jak předkové zanecháme dalším generacím k nalezení.

Představme si, jak by svět vypadal, kdyby se lidé během dne nejvíce zabývali květinou nebo třeba kostkou másla..

KEEP SMILING

Milan Mikuláščík: *Makapansgat*

Na závěr se podíváme na dílo Milana Mikuláščíka – sérii koláží *Makapansgat*.

Umělec zde kombinuje fotografii malého kusu jaspisu, připomínajícího lidskou tvář, s jinými fotografiemi, které poté publikuje na internetu. Přibližně tři milióny let starý kámen je dílem přírody. Znamená to, že ho nevytvořil člověk. Člověk, nebo spíše jeho pravěký předchůdce, jej našel. A protože mu připomínal jeho tvář, odnesl ho s sebou do svého příbytku. Tam byl také v jeskyni v Makapanově údolí v Jihoafrické republice spolu s kosterními pozůstatky nalezen.

Oblázek nás fascinuje svou podobností s emotikony, které v posledních letech doslova zaplavily internet. Jejich síla spočívá v tom, že dokáží velmi rychle vyjádřit emoce a postoje člověka, který je používá, a urychlují tak komunikaci mezi lidmi. Dal by se dokonce označit za historicky první

Mikuláščík používá vždy stejný princip proměny – zaměňuje jedinečnou tvář celebrit, politiků, modelů a modelek za stále stejnou „masku“ a následně obrázek zveřejní jako mem na internetu. I Ty si můžeš tento způsob tvorby a hry vyzkoušet. Vystříhej si své obázky a vlep je třeba do novin, které najdeš doma.

INSTANT GRAM UMĚNÍ

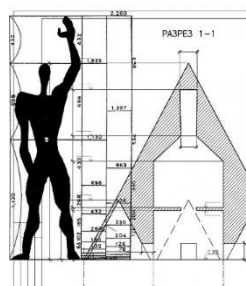
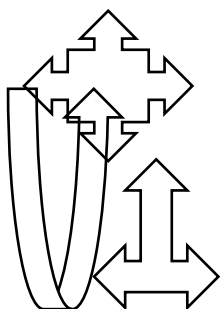

Veronika Šrek Bromová: @vero_srek_brom

Nápadné dílo v posledním sále nám rekapituluje vývoj tvorby významné současné české umělkyně. Autorka si hraje s identitou, sama sebe aranžuje do podivných figur, inspiruje se šamanskými obřady a také se ve svém díle snaží znovu propojit s přírodou. S nástupem internetu Veronika začala využívat také instagram. Její stream je pomyslnou ochutnávkou její tvorby. Prezentace na instagramu bude vznikat v celém průběhu výstavy a bude k vidění nejen v galerii, ale i na internetu.

Velmi zajímavá je také instalace díla. Obrazovky a projekce jsme zvyklí vnímat tradičně připevněné na stěně. Veronika Šrek Bromová však zvolila úplně jiný způsob prezentace. Můžeme jen hádat, proč je dílo nainstalováno právě takto. Útlý keřík v nás evokuje přirozenost, růžové nasvícení idealizaci, provázky svazující tablet pak zase síť nebo spoutání.

Pokus se vytvořit náčrt a plánek jak a kde by mohlo být dílo podle Tebe umístěno. Můžeš zvolit netradiční místo, podstavec, speciální uchycení. Bude Tvá instalace k vidění ve výšce, pod zemí, v útrobách továrny nebo třeba na Mount Everestu? A kdo ji bude moci vidět? Úplně všichni nebo jen nadšení milovníci umění, kteří se nebudou zdráhat podniknout náročnou cestu, aby shlédli instagram umělkyně přímo z její obrazovky?

NEVRATNÁ ZMĚNA JE ŽIVOT

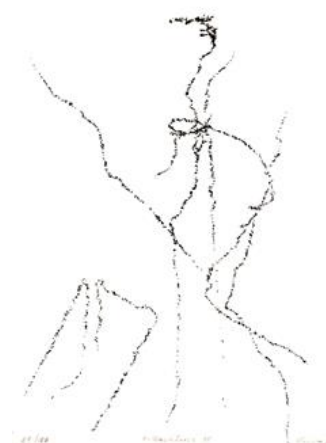
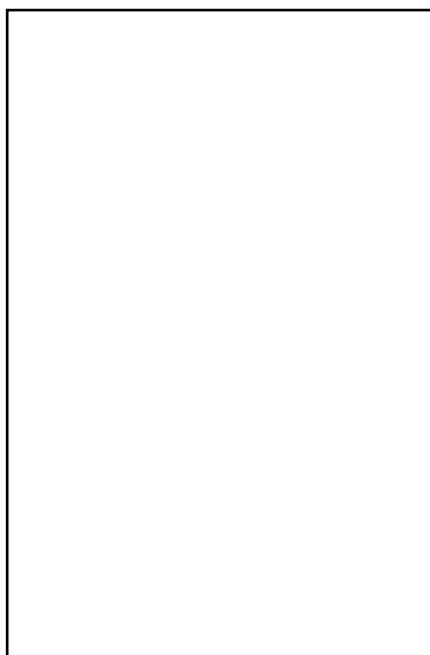

Ateliér nevratné změny

V závěru expozice se nachází prostor, kde v průběhu trvání výstavy vznikají umělecké práce přímo na místě. Tento ateliér má být jakousi uměleckou skládačkou, kdy jednotlivé dílky – zásahy umělců – bude spojovat zájem o materiál a skladebnost. Předem určeno není nic, jde o čistou improvizaci umělců. Technika, forma díla, ani čas vzniku není předem znám. Umělci mohou na sebe navzájem reagovat, nebo naopak pouze instalovat své samostatné dílo.

Jednou z uměleckých osobností, která již do tohoto kolektivního díla přispěla, je Olga Karlíková. Tato autorka již, mnoho let vstává ještě za tmy. Po vypití ranní kávy odchází do šera, aby v přírodě pomocí linií, křivek a bodů zaznamenávala hlasy ptáků. V tom, co se nám může zdát jako improvizace ptačího zpěvu, nachází skladbu opakujících se motivů, rytmus a řád.

Až půjdeš někdy na zahradu, do parku nebo lesa, vezmi si s sebou blok a tužku a pokus se po vzoru Olgy Karlíkové zaposlouchat do ptačího zpěvu a zvuků okolo sebe. Pokus se vše zaznamenat pomocí linií a bodů.

Jako doprovodný edukační materiál k výstavě **Ve věci umění / Matter of art 2020** vytvořilo
Edukační oddělení GHMP